

Extra uppföljning med anledning av KMPGs rapport om smittspridningen inom äldreboenden i Göteborgs Stad

SDN Lundby
2020

Innehåll

1	Inledning	3
2	Hur har verksamheten säkerställt det nära ledarskapet för att hantera personalfrågor såsom bemanningsfrågor vid ökad belastning och sjukfrånvaro och för att minska personalrörligheten?	4
3	Hur har verksamheten arbetat för att öka hela personalens kompetens avseende bland annat smittspridning, vårdhygien och skyddsutrustning?	6
4	På vilket sätt har verksamheten säkerställt att styrning, ledning och uppföljning utvecklats så att korrekta beslut kan fattas i rätt tid för att minska smittspridningen.....	8

1 Inledning

I samband med beslut i kommunstyrelsen, av KPMG:s rapport kring uppdraget att utreda hur smittspridningen inom äldreomsorgen har kunnat leda till så höga dödstal på vissa boenden, 2020-11-04 dnr 0998/20 antogs ett tilläggsyrkande från (M, L, C, S). Detta innebär att stadsledningskontoret ska återkomma med en redovisning hur det nära ledarskapet har säkerställts vid sjukfrånvaro och ökad belastning under pandemin samt redovisa hur slutsatserna i rapporten har och kommer omhändertas.

För att kunna göra denna redovisning till kommunstyrelsen har stadsledningskontoret valt att gå ut med denna extra uppföljning till stadsdelsförvaltningarna och social resursförvaltning.

Uppföljningen består av ett antal frågor kopplade till de slutsatser och framgångsfaktorer som framkom i KPMG:s rapport.

De slutsatser som finns i rapporten är:

- Stor personalrörlighet
- Bristande kunskap om hur smitta sprids och förebyggande åtgärder (basal/förstärkt) vårdhygien
- Skyddsutrustning
- Ej tillräckliga eller för sena åtgärder för brukare, personal och närstående
- Ej tillräckligt nära ledarskap
- ”Otur”

Framgångsfaktorer för att lyckas bättre framåt är:

- Samlad styrning/ledning och uppföljning av verksamheten (hur olika får det vara?)
- Samarbete och gemensam ledning av boenden utifrån socialtjänst och kommunal hälso-och sjukvård
- Bemanning på boenden och kompetens hos baspersonal i flera perspektiv; vikariehantering, omfattning
- Större beredskap för oförutsedda allvarliga händelser
- Boendens utformning i förhållande till risk för smittspridning (ej sjukhem/ sjukhus)

KPMG:s granskning gjordes på äldreboende. Förvaltningen har valt att besvara frågorna även för förvaltningen som helhet och för berörda verksamheter kring vissa frågeställningar. Rapporten ska inte beslutas av nämnden innan den skickas in till stadsledningskontoret. Nämnden får i detta ärende information om rapporten.

2 Hur har verksamheten säkerställt det nära ledarskapet för att hantera personalfrågor såsom bemanningsfrågor vid ökad belastning och sjukfrånvaro och för att minska personalrörligheten?

Sektor äldreomsorg samt hälso- och sjukvård (ÄO-HS) och sektor individ- och familjeomsorg samt funktionshinder (IFO-FH) rapporterar dagligen antalet misstänkta och konstaterat smittade samt sjukfrånvaro bland brukare och medarbetare inom verksamheterna. Sektorn ÄO-HS följer upp detta på avstämningsmöte tre gånger per vecka. På avstämningsmötena deltar sektorschef, områdeschefer, verksamhetschef hälso- och sjukvård, medicinskt ansvarig sjuksköterska samt medicinskt ansvarig för rehabilitering. Vid konstaterad smitta upprättas en handlingsplan som följs upp. I mallen för handlingsplanen ingår bedömning av behov av extra resurser, chefsstöd och annat stöd. Verksamheten har till exempel omgående kunnat omfördela chefs- samt stödresurser till enhet med hög belastning och sjukfrånvaro. Verksamheten har arbetat nära andra verksamheter där exempelvis transporter av prover har säkerställts genom intern service.

Även sektorsledningen samt områdesledningsgrupperna inom IFO-FH har haft regelbundna möten för att stämma av pandemins utveckling. Under smittspridningens toppar så pass ofta som två-tre gånger per vecka på sektorsnivå och dagligen inom områdena. Upprättad plan finns för att vid konstaterad smitta inom bostad med särskild service, daglig verksamhet eller personligt stöd omgående samla en särskild krisgrupp för bland annat genomförande av riskanalys. I denna krisgrupp ingår sektorschef, områdeschef, enhetschef, medicinskt ansvarig sjuksköterska samt vid behov metodutvecklare eller liknande.

I dialog med chefer har verksamheten fokus på det tillgängliga och närvarande ledarskapet, vilket möjliggjorts genom en extra chefsresurs inom område äldreboende samt en extra chefsresurs inom bostad med särskild service. Även chefsstödet till enhetschefer inom daglig verksamhet har tillfälligt utökats och en förstärkning med administratör/chefsstöd till funktionshinderområdet har skett under hösten.

Sjukfrånvaro följs dagligen på enheterna och följs upp på sektorernas avstämningsmöten varje vecka. Sektorerna har även arbetat fram planer med prioriteringar vid större personalbortfall inom verksamheterna.

På det enskilda äldreboendet har dagliga avstämningar mellan enhetschef, ansvariga sjuksköterskor, områdeschef skett under perioden då det funnits hyresgäster som har varit smittade. Smittspårningsansvarig vårdcentral har, med stöd av representanter från Vårdhygien och Smittskydd, lett arbetet med smittspårning i nära samarbete med verksamheten.

Inom ÄO-HS har enhetschef i beredskap funnits vid behov på helger för att vara behjälplig i Covidrelaterade frågor. Det finns även en verksamhetschef HSV i beredskap för alla stadsdelar.

Riskbedömningar utifrån arbetsmiljön är genomförda inom område äldreboende och hemtjänst.

Cirka 30 medarbetare från Byalagsgatans äldreboende har placerats på övriga äldreboenden i stadsdelen. Ökad bemanning sker för såväl dag, kväll och natt inom både äldreboende och hemtjänst. Det ska finnas tillräckligt med månadsavlönad personal för att alla ska arbeta inom enbart en enhet. Även resurschefer har anställs. Sammanlagt utökas äldreomsorgen med cirka 70 medarbetare.

Kohortvård genomförs dygnet runt inom äldreomsorgen. Det säkerställs genom omsorgspersonal. Vad gäller sjuksköterskor och rehab-personal kan kohortvård inte säkerställas på grund av rekryteringsläget.

Specialistteamet inom hemtjänsten ger endast stöd till misstänkt eller konstaterat smittade brukare dag- och kvällstid alla dagar. Natttid arbetar riktad personal med enbart misstänkt eller konstaterat smittade brukare under samma arbetspass. Ett uppdrag har lämnats till verksamhetschef för natt/larm i blivande ÄVO förvaltning att starta specialistteam natt i varje stadsområde.

Enhetscheferna inom utförarområdena IFO-FH är ute i sina verksamheter varje vecka, ofta flera gånger. Vid symtom sker istället kontinuerlig avstämning med personalen digitalt. Inom myndighetsutövningen utövas ledarskapet av den egna enheten huvudsakligen digitalt, samtidigt som det alltid finns någon enhetschef på plats på socialkontoret.

Inom bostad med särskild service anställer nu varje enhetschef ytterligare en till två medarbetare i ett halvår. Genom en utökad bemanning på alla enheter begränsas antalet arbetsplatser per medarbetare.

För minskad personalrörlighet arbetar medarbetare inom funktionshinder främst inom enhetschefens ansvarsområde, vilket kan bli upp till tre boenden. Vid konstaterad smitta hos hyresgäst eller medarbetare stannar medarbetarna kvar på enheten. Huvudprincipen är att medarbetare endast i undantagsfall går mellan olika enhetschefer boenden, detta sker i sådana fall först efter avstämning mellan berörda chefer. Möten inom bostad med särskild service genomförs genom att viss ordinarie personal alltid stannar kvar på enheten istället för att vikarier tillsätts. Timavlönad personal arbetar på upp till max tre boenden.

Personal med milda symtom erbjuds provtagning i syfte att snabbare få personer tillbaka i arbete.

3 Hur har verksamheten arbetat för att öka hela personalens kompetens avseende bland annat smittspridning, vårdhygien och skyddsutrustning?

Information och kommunikation

Förvaltningen har arbetat kontinuerligt med att informera och säkerställa att Folkhälsomyndighetens rekommendationer följs för att minska smittspridning (stanna hemma när du är sjuk, handhygien, hålla avstånd, undvika kollektivtrafik vid rusning).

Utbildningsinsatser och egenkontroller

Kunskap om grundläggande rutiner säkerställs i introduktionen. Medarbetare och chefer har fått utbildning i hur smitta sprida, basala hygienriktlinjer och användandet av skyddsutrustning. Under våren fick medarbetare inom hemtjänsten och äldreboende särskild utbildning av hygiensjuksköterska på Vårdhygien. Medarbetare på stadsdelens bostäder med särskild service har genomgått hygienutbildningar ledda av medicinskt ansvarig sjuksköterska och enhetschefer. Medicinskt ansvarig sjuksköterska har även utbildat flera enheter inom intern service.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska har besökt äldreboenden för att utbilda och ge möjlighet att ställa frågor. Medarbetare tränar kontinuerligt på att ta av och på skyddsutrustning.

Egenkontroller gällande följsamhet till basala hygienrutiner och skyddsutrustning genomförs inom ÄO-HS med goda resultat.

Följsamhet till hygienrutiner och checklistor lyfts kontinuerligt på APT och verksamhetsmöten inom utförrandområdena funktionshinder. Mätning av följsamhet till hygienrutinerna genomförs regelbundet inom bostad med särskild service. Uppföljning och egenkontroll av följsamhet till rutiner pågår även inom övriga utförrarverksamheter inom funktionshinder. När förbättringsområden konstateras vidtas åtgärder och handlingsplaner upprättas.

Det har även genomförts webbutbildningar på förvaltningens enheter inom: basala hygienrutiner, så använder du skyddsutrustning med mera.

Det finns medarbetare som har svårighet att dokumentera på svenska. Nämnden för Arbetsmarknad och vuxenutbildning erbjuder en språksatsning riktad mot äldreomsorgen för att säkerställa tillräckliga kunskaper i svenska språket. Utbildningen genomförs på halvtid i tre månader och är pågående. På sikt behövs åtgärder för att höja kompetensen att dokumentera på svenska.

Skyddsutrustning

En lokal organisation har skapats för beställning och distribution av skyddsutrustning. Varje vecka görs en inventering på enhetsnivå och extra personal har tillsatts för att säkerställa att rätt och tillräcklig skyddsutrustning distribueras ut. Vid misstänkt eller konstaterad smitta görs en individuell riskbedömning vid val av personlig skyddsutrustning för enskild brukare. Verksamheten har säkerställt att det endast finns godkänd skyddsutrustning.

4 På vilket sätt har verksamheten säkerställt att styrning, ledning och uppföljning utvecklats så att korrekta beslut kan fattas i rätt tid för att minska smittspridningen.

Förvaltningen följer och agerar utifrån de smittskyddsrekommendationer och riktlinjer som förmedlas via staden centralt. Förvaltningsledningen har inrättad en särskild covid 19-grupp som träffats två till tre gånger per vecka för att samordna förvaltningens arbete kring smittspridning, sjuktal, skyddsutrustning, kommunikation och att rutiner följs i hela organisationen. Alla sektorer, medicinskt ansvarig sjuksköterska, HR, kommunikation och stab deltar. Alla beslut som fattats har implementerats enligt linjeansvaret i organisationen samt genom "Chefsnytt", digitalt via intranätet till alla chefer. Den gemensamma rapporteringen i staden samordnas här. Sektorerna rapporterar dagligen antalet misstänkt och konstaterat smittade samt sjukfrånvaro inom verksamheterna som följs upp i den särskilda covid 19-gruppen.

Sektor äldreomsorg samt hälso- och sjukvård följer upp sektorns arbete genom avstämningsmöte tre gånger per vecka. Här deltar sektorschef, områdeschefer, verksamhetschef hälso- och sjukvård, medicinskt ansvarig sjuksköterska samt medicinskt ansvarig för rehabilitering. En rapport på enhets- områdes- och sektornivå görs som ligger till grund för övergripande bedömning av läget där omfördelning görs utifrån förändrade behov. Verksamheten har till exempel omgående kunnat omfördela chefs- samt stödresurser till enhet med hög belastning och sjukfrånvaro. Verksamheten har arbetat nära andra verksamheter där exempelvis transporter av prover har säkerställts genom intern service.

På planeringsdag i sektorsledningen ÄO-HS utvärderades vårens arbete kring Covid 19 i syfte att dra lärdomar och göra en plan för det fortsatta arbetet. Sektorsledningen har säkerställt ordförandebesluten kring Covid 19 och återrapporerat dess till nämnden. Det pågående arbetet följs upp på avstämningsmöten varje vecka.

Avstämningar kring pandemins utveckling sker också regelbundet på sektors- områdes-, och enhetsnivå inom sektor IFO-FH, se fråga 2.

Sektorerna lämnar lägesrapportering varje vecka till samordningsgrupperna för Covid-19 i staden.

Covid-19 finns som stående punkt för information och avstämning på dagordningarna för LSG och FSG i förvaltningen.

Under pandemin har det skett regelbundna avstämningsmöten inom närområdessamverkan (NOSAM) med primärvården. På mötena har samtliga vårdcentraler deltagit. Det har skett konkreta avstämningar, informationsutbyte och en gemensam planering. Samarbetet har inneburit snabba beslutsvägar och har sannolikt bidragit till effektivitet i smittspårning.